

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Юлий Ванев д.м.

относно дисертационен труд със заглавие „СЪВРЕМЕННИ ТЕНДЕНЦИИ ПРИ ЛЕЧЕНИЕ НА ДЕБЕЛОЧРЕВНИТЕ ТРАВМИ“ за придобиване образователна и научна степен „Доктор“ от д-р Константин Иванов Костов, хирург в УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“

Д-р Константин Иванов Костов е асистент в Секцията по обща, спешна и висцерална хирургия на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ от м. октомври 2012 г. От месец юли 2014 г. е зачислен на процедура за свободна докторантура, в програмата на която дисертантът разработва научен труд на тема „Съвременни тенденции при лечението на дебелочревните травми“ с подзаглавие „Проучвания върху патологоанатомичните особености на травматичните увреждания на дебелото черво и резултатите от приложение на съвременните концепции от лечението им“. Така озаглавен и във вид съответстващ на възприетите изисквания и критерии за дисертационен труд той е представен за запознаване, анализ и оценка от членове на назначеното за целта на процедурата жури. Изпълнението на програмата на докторантурата и видът и обстоятелствата на представяне на научния труд са в съответствие с изискванията на Закона и Правилника за развитие на академичния състав, както и с детайлите на съответния правилник на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“.

Актуалността на темата е известна на хирургичната общественост и добре представена от автора в уводните части на дисертацията. Травматизмът е сред водещите причини за смърт и инвалидност, при това сред членовете на обществото в дейна и високопродуктивна възраст. Авторът подчертава, че травматичните увреждания на дебелото черво имат относително малък дял сред общата травматична заболеваемост, но поради особеностите на органа и непосредствената вероятност от тежко протичане свързано с високия риск от ранно развитие на абдоминален сепсис и общите

патофизиологични механизми на съчетаната травмата, тази патология предполага голямата отговорност за хирурзите при диагностиката и лечението. В уводните раздели е представено диференцирането на интраперитонеалните и екстраперитонеалните дебелочревни увреждания и е обосновано насочването на проучването към първата група. Зададена е и динамиката в развитието на концептуалното хирургично лечение в исторически план и предпоставките за това. В по-нататъшното развитие на собствените проучвания и анализът на резултатите авторът успешно е потвърдил посочената актуалност, основанията и аргументите за дискусия.

Представения научен труд е структуриран в раздели и подраздели както следва: Въведение на 2 стандартни печатни страници; Литературен обзор, развит на 42 страници; Цел и задачи – 2 страници; Материали и методи – 4 страници; Резултати - 26 страници; Обсъждане - 4 страници; Изводи и заключение – 4 страници; Приноси – 1 страница; Публикации, свързани с труда; Приложения; Библиография, включваща 197 заглавия от монографии и периодичен печат, от които 7 на български език и 192 на латиница. Дисертационният труд на д-р Костов е представен на общо 121 страници и включва 16 таблици и 20 графични изображения, онагледващи показатели от собствени резултати и 11 цветни фотоизображения, които илюстрират също персонален опит на автора. Уместно са поместени като приложения таблици и диаграми, отразяващи важни библиографични особености на разглеждания проблем.

Литературния обзор е доста обемист и в повествователна последователност се опитва да представи изчерпателно различните аспекти на травматичните увреждания на дебелото черво. Наред с обичайните за подобен труд раздели (исторически бележки, медико-социални и демографски особености, диагностика, клиника и пр.), отличавам в обзора като особено важни за формулиране на проблематиката на травматичните дебелочревни увреждания анатомичните бележки и разделите, касаещи стадирането на тези увреждания като основание за различна „стратегия в хирургичния подход“ (завършен подраздел), както и доста подробно, но аналитично представените опит и основания за препоръки на широк кръг от автори. Обширното представяне очертава базисното значение на оценката

на индивидуалните признаци на травматичната увреда, на необходимостта от цялостното отстраняване на деструктивните промени (съобразено със степента на нарушен органен интегритет) и на проблематиката за избора между двата основни конкурентни подхода за възстановяване на органа – едномоментна операция с първично възстановяване на лумена или етапно възстановяване с налагане на временни енттеростоми. По този начин литературният обзор се превръща в логичен аргумент за формулиране на целта на научния труд. Формулировката на целта е ясна и определена и освен крайният очакван резултат – разкриване на основанията за избор на един от възможните подходи, очертава необходимостта и начина за разделяне на подгрупите на общото явление. Средствата за постигане на целта са разгърнати в десет добре дефинирани задачи, касаещи последователността на изследването – от определяне и структуриране на материала (пациентския колектив) и на признаците и данните които да се структурират в подходящи за статистическа обработка масиви до аналитичната оценка на отделните явления (например - видове операции според локалната и обща тежест на травматичните увещдания), и до опит за разкриване на взаимовръзките помежду им и произтичащите от това резултати.

В следващия раздел на дисертационния труд са изложени материалът и методите на научното изследване. Материалът обхваща 136 случая на пациенти с травми на дебелото черво, включващи две сравними групи – 82 проучени ретроспективно и 54 – проспективно. В методологията на труда са отразени научните подходи и съчетанието на изследване на количествени и качествени признаци с подходящите статистически инструменти за анализиране на вътрешната структура на признаците и взаимовръзките помежду им. Спестено е излишното изброяване на всички известни и регламентирани медицински методи и дейности.

Резултатите от извършените изследвания на добитите данни и на приложените статистически анализи са представени чрез текстов израз, в таблична форма и като графични изображения. В логична последователност са отразени резултати за изходни признаци на травматичната увреда (персонални данни, времеви интервали отразяващи срока на травматичния

процес и на лечението, състоянието при хоспитализация, различни механизми и разпространеност на травмата), за определящите характера и тежестта признаци (делът на различните засегнати сегменти на дебелото черво, видовете увреждания при множествените и изолираните травми, степента на контаминация и степените на увреда на общото състояние). Изследваните признаци са представени и анализирани разнoвариантно като вероятен белег на различие при представения избор на оперативно лечение – първично или многоетапно възстановяване. Правдиво и достоверно са представени доминиращите предпоставки за преобладаващия избор на подхода с временно дивертиране на чревния пасаж, както и резултатите от различните оперативни процедури, отразени чрез усложненията и леталитета.

Представянето на резултатите е последвано от анализ, чрез който в синтетичен вид са изложени вътрешното смислово съдържание на аналитичните данни и резултати и възможните взаимовръзки, с убедително излагане на основните критерии за развитието на травматичното заболяване според вида и тежестта на уврежданията и за влиянието на лечебно-хирургичния подход. Анализът акцентуира на резултатите, очертаващи взаимовръзката между локалната тежест на травматичното увреждане на дебелото черво и характера на предизвикващото го травматичното въздействие. Тези лезии приоритетно се срещат при проникващи огнестрелни наранявания или други механични атенти, но от друга страна деструкцията на дебелото черво при закрити травми е причинено от високоенергетично въздействие и се характеризира с комбинация с множествени и високостепенни увреждания. Показана е взаимовръзката между избора на оперативен метод и анатомичната локализация на травмата, степента на перитонеална контаминация и обща физиологична увреда. Разнoвариантно са представени крайните резултати чрез усложненията, които общо са засегнали 67 пациенти, като 75% от тях са интраперитонеални. Това заедно с общата тежест на травматичната увреда определя и високия леталитет (19.12%). Разгърнатия анализ е основа за следващия раздел „обсъждане“ в който установените като данни факти са подреждат в съждения за структурата и вътрешното съдържание на

явлението – травматичните увреждания на дебелото черво като проява са основно свързани с вида на травматичния агент, а като тежест – предимно със разпространеността на травмата (съчетани и множествени травми). Основните цели на диагностиката са идентифициране на травмата и определяне на тежестта на увредата като предпоставка за рисково хирургично възстановяване или последващо усложнение.

Изложените в анализа становища са конкретизирани и потвърдени в изводите (общо 12 на брой), които основно следват постигнатите в анализа заключения. Като приноси с иновативна или откривателска стойност могат да се посочат извод 3. (основания за ранно селектиране на пациентите, извод 5. (зависимости за развитие на травмата и избора на лечение от времевите интервали на развитие на травматичното заболяване), извод 12. (интегрирането на базисните основания за определяне на хирургичен подход при лечение на дебелочревните травматични увреждания). Останалите изводи съдържат рационални елементи на добитите факти и имат предимно потвърдителен характер. Като резултат от анализа и изводите авторът предлага разгърнат алгоритъм за поведение при травматични пациенти позволяващ ранна идентификация на евентуалното увреждане на дебелото черво, степенуване на характера и тежестта на лезиите и позход за обоснован избор на оперативен метод за хирургично лечение на тези увреждания.

Заключение. Дисертационният труд на д-р Константин Костов с заглавие „Съвременни тенденции при лечението на дебелочревните травми“ и подзаглавие „Проучвания върху патологоанатомичните особености на травматичните увреждания на дебелото черво и резултатите от приложение на съвременните концепции от лечението им“ отговаря на възприети технологични стандарти за такава научна продукция, както и на Отразеното проучване касае актуална проблематика, съдържа методологично последователност и подходящ стандартен но и оригинален научен подход, разкрива важни особености на изследваното явление и аргументира някои нови нива на познание и на основания за изграждане на съвременни лечебни протоколи, което прадставлява неговата научно-познавателна и практически-приложна стойност. Поради изложените основания

препоръчвам на уважаемото „жури“ при УМБАЛСМ“Н.И.Пирогов“ЕАД да присъди на д-р Константин Костов образователна и научна степен „доктор“.

Доц. д-р Юлий Ванев

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, cursive letters that appear to read 'Yuliy Vanev'.